

ALTERNATÍVA UKRYTÁ V DEBNÍČKÁCH

Petra Hencelová

Abstract

The aim of this paper is to characterize the newly form of alternative food networks – box schemes in Slovakia. The main idea of the box schemes is to speed up the distribution process and bring the freshest possible food to the consumer. This paper deals with the mapping of eco farmers and box sellers through box schemes in terms of the spatial organization in Slovakia. The results of the research show that most of the analyzed alternative food producers are located directly in the cities, especially 54% are located in district cities. The expansion of box schemes in Slovakia can be dated 2013. This paper seeks to contribute to the research literature on the potential of box schemes in Slovakia.

Keywords: box schemes, alternative food networks, spatial organisation, Slovakia

Úvod

Za ostatných 30 rokov sa maloobchod a spotreba výrazne transformovali (Križan a kol., 2020). Na Slovensko začali prenikať rôzne globalizačné trendy, ktoré ovplyvňovali a stále ovplyvňujú správanie spotrebiteľov (Danielová a Trembošová, 2020; Fertaľová, 2007; Mitříková a kol., 2012; Križan a Bilková, 2019; Trembošová, 2009). Spolu s globalizáciou, komodifikáciou a delokalizáciou môžeme pozorovať podstatný posun v relokalizácii. Ako protiklad globalizačným trendom začali vznikať rôzne alternatívy v maloobchode a spotrebe (Spilková 2016). Mnohé nové trendy majú viac ekonomický a marketingový charakter, ktoré sú mimo výskumných aktivít geografov. Preto je naša pozornosť zameraná na vybrané trendy, ktorých prejav je možné skúmať aj v priestorových súvislostiach. V ostatných dekádach možno najmä v mestách pozorovať zintenzívnenie vzťahov medzi spotrebiteľmi a lokálnymi producentmi potravín (Guthman, 2003; Renting et al., 2003; Schermer, 2015). V tejto súvislosti možno diskutovať o alternatívnych potravinových sieťach, kde distribúcia potravín prebieha v čo najužších (sociálnych) väzbách, producenti sú zároveň konzumenti a kde kvalita, čerstvosť a lokálny pôvod potravín zohráva dôležitú úlohu v potravinovom systéme.

Teoreticko-metodické východiská

Koncept alternatívnych potravinových sietí (APS) zahŕňa širokú škálu